

Bijna alles is mogelijk, maar in de sport staat precisielandbouw nog in de kinderschoenen

Precision farming en fieldmanagement: hoe ver zijn wij?

Een barbecue bij Nico van Eerden, **Fieldmanager of the Year**, is het uitgelezen moment om met tal van oud-winnaars, genomineerden en sponsors te discussiëren over precisielandbouw. Hoe ver is de sportsector? Wat blijkt: alles is mogelijk, maar sport zit zeker niet in de *Premier League*.

Auteur: Hein van Iersel

Allereerst de definitie. Een fieldmanager is geen boer en zal dus nooit aan precisielandbouw (*precision farming*) doen. Toch zijn de technieken die bij *precision farming* worden toegepast de bron van eigenlijk alle toepassingen in ons vakgebied. Precisielandbouw is geautomatiseerde data-gestuurde landbouw. Hierbij wordt gebruikgemaakt van gps, sensoren op de grond of vanuit de lucht (met een drone of satelliet) en computers op de bewerkingsmachines. Het doel is om met zo weinig mogelijk meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen een maximale opbrengst van homogene kwaliteit te bereiken. Natuurlijk gaat het bij een sportveld niet om de hoogst mogelijk opbrengst tegen zo weinig mogelijk kosten, maar om de hoogst mogelijke kwaliteit tegen de laagste kosten. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de *carbon footprint* en circulariteit. De gebruikte technieken zijn echter grotendeels hetzelfde. Dat kan ook niet anders. *precision farming* is duur en alleen mogelijk als je voortbordurt op de technieken

die met name in de landbouw zijn ontwikkeld. Het postzegelformaat van een sportveld rechtvaardigt op dit moment niet dat hiervoor zelfstandig innovaties ontwikkeld worden. In principe lijkt dat ook geen probleem. In de precisielandbouw zijn meerdere technieken beschikbaar die nog maar amper zijn ingezet bij sport of golf.

Hengelo

Dat we bij de *Fieldmanager of the Year*, Nico van Eerden, een discussie organiseren over precisielandbouw is niet helemaal toevallig. Van Eerden is in Nederland één van de voorlopers op dit gebied. Hij gelooft in het toepassen van deze technieken en ziet de voordelen. Tegelijk ziet hij in de dagelijkse praktijk ook de problemen. Als medewerkers geen behoefte hebben aan al die moderne technieken dan zijn de investeringen voor niets geweest. Van Eerden lijkt daarmee te zeggen dat precisielandbouw mensenwerk is en dat je jouw team mee moet nemen in het

4 min. leestijd

proces. Patrick van der Weide, van Loonstra & Van der Weide, begeleidt het bedrijf van Van Eerden, Gildebor, bij het introduceren van nieuwe technieken. Van der Weide: 'Soms denken mensen dat precisielandbouw een kwestie van *plug & play* is. Dat kun je wel vergeten. Misschien komt dat ooit nog, maar voorlopig blijft het complex. De oorzaak is onder andere dat de gegevensstandaarden niet uniform zijn. De data die jij met drones, bodemscanners of sensoren hebt verzameld kun je niet altijd niet probleemloos inladen, in bijvoorbeeld een gps-gestuurde beluchter. Deze problemen zijn gelukkig niet onoverkomelijk, maar vergen - vooral in het begin - de nodige afstemming en tijd.'

Taakkaart

Het vertrekpunt van precisielandbouw is meestal de productie van een bodemscan. Aan de hand van deze worden zogenoemde taakkaarten gemaakt. De gegevens op deze kaart worden vervolgens gebruikt om gps-gestuurde werkzaamheden uit te voeren, zoals bezanden, beluchten of bemesten. Nico van Eerden heeft taakkaarten van de meeste van zijn velden, maar niet iedereen in zijn team is overtuigd

van de meerwaarde van gps-gestuurd werken. Bertus Carelse, die bij Adviesbureau Bas vooral actief is als toezichthouder, herkent dit. 'Wie gaat dit uitvoeren? Je bent hoe dan ook gebonden aan de beschikbaarheid van goed gemotiveerd personeel.'

Sjaak Groen oppert een vorm van *precision farming light*. 'Ik begrijp dat voor veel beheerders het omzetten van een bodeminventarisatiekaart naar een taakkaart voor precisiebewerking nog niet mogelijk is. Zou je dan niet gewoon een inventarisatie kunnen laten maken en vervolgens op de traditionele manier bepaalde sectoren van het veld meer of minder bewerken?' Carelse ziet dat niet zitten: 'Dan is het geen precisielandbouw meer. Een gps-gestuurde machine is verder ook vele malen preciezer dan een machinist. Dan hoef je ook geen dure taakkaarten te maken. De grove verschillen in een veld waar je intensiever of minder intensief bewerkt, zal je als vakman toch wel kunnen herkennen.'

Maarten van Heck is namens sponsor Jean Heybroek aanwezig, maar was in 2012 Young Greenkeeper of the Year. 'De jeugd omarmt deze technieken nauwelijks.' Van Heck ziet wel meteen de voordelen, bijvoorbeeld als het gaat om beluchten. Volgens hem wordt er nu vaak belucht omdat het op de lijst staat en niet omdat het nodig is. 'Water wordt het nieuwe goud en als je onnodig diep gaat beluchten, raak je onnodig veel water kwijt.'

Van Eerden wil nog even iets verduidelijken: 'Ik werk met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Dat zijn echter niet per se de mensen die bijzondere technieken lastiger accepteren. Sterker nog, mijn beste kooimaaiermachinisten zijn mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.' Eddie van der Stappen is van WeenerXL. Zijn bedrijf werkt ook grotendeels met mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Van der Stappen herkent het verhaal van Van Eerden: 'Als je dit werk als een spel brengt en het duidelijk communiceert, ben ik ervan overtuigd dat het moet lukken. Ook bij de mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.'

Wie gaat het betalen?

Bertus Carelse van BAS Begeleiding en Advies Sportterreinen legt uit hoe de sector in elkaar zit. 'Ik heb te maken met steeds meer regiegemeentes. Als ik regiegemeentes dit soort zaken voorleg, zal hun standaardreactie zijn: "Wat levert dit mij op en wie gaat dit betalen." Volgens Sjaak Groen is dit niet zo moeilijk: 'Door precisietechnieken kun je uiteindelijk op de

inzet van personeel, materieel en materialen besparen.'

Gerard Verweijen is Fieldmanager of the Year 2017 en vanuit zijn bedrijf nauw betrokken bij de introductie van robots in sport. Volgens Verweijen leveren robots tijdsbesparing op, maar generen ze ook nieuw werk. Jan van Ulst, een van de collega's van Nico van Eerden bij Gildebor die ook aanwezig is, is het daar volkomen mee eens. Robotisering kost volgens hem net zoveel werk als het oplevert.

Overrated

Maarten van Heck is bang dat wij de taakkaart te hoog inschatten. Een standaard taakkaart, die gebaseerd is op bodemkarakteristieken, is natuurlijk handig, maar zo'n kaart zegt natuurlijk weinig over de daadwerkelijke vitaliteit van een grasmat. Van Heck: 'Een taakkaart van drie maanden oud zegt natuurlijk niets over de gezondheid van het gras vandaag. Daar heb je andere sensoren voor nodig, zoals bladsensoren en maaiers die meten wat de bladmassa van een bepaald veld is.' Natuurlijk heeft Van Heck gelijk. Er is nog veel meer mogelijk. Maar in de mogelijkheden schuilt wellicht ook het gevaar. Je hebt wel focus nodig om de klant ervan te overtuigen dat *precision farming* de moeite waard is om in te investeren. Het is bijna een open deur. Uiteindelijk gaat het om de bodem als basis voor een gezonde grasmat. Alle aanwezigen beseffen hier het belang hiervan.

Contractvormen

Marjo Hoek is jurylid van Fieldmanager of the Year. In het dagelijks leven is ze werkzaam bij gemeente Amsterdam. Zij schetst een mogelijkheid waarbij precisielandbouwtechnieken wel sneller geaccepteerd kunnen worden. Gemeente Amsterdam heeft een zeer ambitieuze agenda als het gaat om klimaat. Wanneer je kunt aantonen dat deze technieken op dit gebied iets kunnen bewerkstelligen, ben je spekkoper. Het gaat er dus ook om het verhaal dat erachter zit. Gerard Verweijen herkent dat: 'Op sportvelden hebben wij bijvoorbeeld nog geen mineralenbalans. Die komt er natuurlijk wel en dan zal het beheer van een veld heel anders zijn.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!